

Podcast series: ACVIM consensus statement on pancreatitis in cats

Deel 3

Behandeling van acute pancreatitis bij de kat

Algemeen

- Indien onderliggende oorzaak (zelden het geval bij katten, maar bv. toxoplasmose infectie) behandel onderliggende oorzaak weg
- Nauwkeurig vragen of kat bepaalde medicatie vooraf aan de pancreatitis kreeg
- Behandeling van complicaties (hepatische lipidose, diffuse intravasale stolling, cholestase, pneumonie etc) en opsporen en behandelen van bijkomende ziektes (diabetes mellitus, cholangitis, diabetes ketoacidose, ..) speelt een belangrijke rol in de behandeling

Vloeistoftherapie

- Correctie van dehydratatie en elektrolytafwijkingen door middel van intraveneuze toediening van crystalloïde vloeistoffen
- Snel herstel van normovolemie is belangrijk om de bloedvoorziening en zuurstofvoorziening in de pancreas te optimaliseren
- Ringer Lactaat of vergelijkbare vloeistoffen zijn het meest geschikt

Anti-emetica en gastrointestinale prokinetica

- Braken kan verder bijdragen tot dehydratatie en elektrolytafwijkingen en het risico op aspiratie verhogen
- Hoe sneller braken/nausea gecontroleerd is, hoe sneller gestart kan worden met enterale voeding
- Maropitant 1 mg/kg IV, SC of PO: zorgt naast een anti-emetisch effect ook voor viscerale analgesie en heeft ook een anti-inflammatoir effect
- Ondansetron 0.5 mg/kg IV als ladingsdosis, gevolgd door 0.5 mg/kg/uur als constant rate infusion IV gedurende 6 uur of 0.5-1 mg/kg PO elke 12-24 u
- Maropitant en Ondansetron mogen gecombineerd worden
- Metoclopramide heeft geen sterk anti-emetisch effect bij katten, maar kan in katten met vertraagde maaglediging wel als een constant rate infusion (CRI) gegeven worden om de maaglediging te bevorderen (aan 1-2 mg/kg/dag). Cisapride (2.5 mg per kat 2x/dag) heeft een sterker prokinetisch effect dan Metoclopramide.

Analgesie

- Pijn wordt vaak onderschat bij katten.
- Opioiden zijn aangeraden als primaire analgesie
 - o Buprenorphine 0.006-0.02 mg/kg IV, IM, SC elke 8 uur
 - o In geval van erge pijn: Methadone 0.1-0.5 mg/kg IM of 0.1-0.3 mg/kg IV of Fentanyl 0.001 mg/kg bolus of 0.001-0.002 mg/kg/u als constant rate infusion of als patch as required.
Doses in the range of 0.6 mg/kg are appropriate for oral transmucosal administration
- Buiten de kliniek kan de kat behandeld worden met tramadol (2-4 mg/kg 2x/dag), gabapentine (5-20 mg/kg 2-3x/dag) of een combinatie

Eetlust bevorderende geneesmiddelen

- Opname van eetlust bevorderen is zeer belangrijk voor herstel gastro-intestinale barriere en immuunfunctie
- Met milde tot matige pancreatitis kunnen eetluststimulerende geneesmiddelen voldoende zijn
 - o Mirtazapine 1/4 tablet van 7.5 mg of 1/8 tablet van 15 mg om de andere dag oraal. Transdermale toediening (Mirtazapine transdermale zalf van Dechra) kan ook gebruikt worden. Mogelijke neveneffecten zijn agitatie, vocalizeren, ataxie, braken, tremoren, hypersalivatie, lethargie, tachypnee en tachycardie.
 - o Capromorelin 2 mg/kg 1x/dag (op moment van schrijven niet beschikbaar in Europa)

Voeding

- In de humane geneeskunde wordt langtijdig vasten niet meer aangeraden in patiënten met pancreatitis en wordt vroegtijdige enterale voeding geassocieerd met een betere uitkomst
- Hoewel er weinig informatie beschikbaar is rond de optimale nutritionele ondersteuning van katten met pancreatitis wordt aangeraden om enterale voeding (via vrijwillige opname of een voedingssonde) zo vroeg mogelijk aangeraden
- Een voedingssonde (naso-oesofagaal of oesofagaal) is geadviseerd in katten die langer dan 48u anorectisch zijn en heeft als bijkomend voordeel dat er ook vocht en orale medicatie via de sonde gegeven kan worden en dat in geval van erge paralytische ileus er decompressie van de maag mogelijk is OPGELET: in humane geneeskunde is nasogastrische suctie (afzuigen van inhoud uit maag) geassocieerd met progressive van maagdistentie, reflux, pijn en misselijkheid. In katten is het effect van nasogastrische suctie nooit geëvalueerd
- Hoogverteerbare voedingen zoals gastro-intestinale voedingen het meest optimal
- In katten waarbij enterale voeding niet kan opgestart worden (bv. omwille van oncontroleerbaar braken) kan tijdelijke parenterale voeding overwogen worden

Bijkomende behandelingen

- In ernstige gevallen zoals bij acute necrotiserende pancreatitis, ernstige complicaties of bijkomende ziektes kunnen intensieve zorgen nodig zijn. Dit is vooral in het geval van erge dehydratatie (8-10%), persisterende klachten ondanks behandeling, hypotensie, hypoglycemie, geïoniseerde hypocalcemie of een combinatie van deze
 - o Bijkomend aan vloeistoftherapie met crystalloïden kunnen in deze gevallen hypertoon NaCl 7.5% of colloïden noodzakelijk zijn (vb. bij persisterende hypotensie)
 - Synthetische colloïden: hydroxyethyl starch of dextranen
 - Natuurlijke colloïden: (fresh) frozen plasma, hebben als bijkomend voordeel dat ze ook stollingsfactoren aanleveren wat nuttig kan zijn in geval van diffuse intravasale stolling
 - o Indien hypotensie persisteert ondanks het geven van colloïden dient een vasopressor gegeven te worden
 - Dopamine 10-20 µg/kg/min als CRI (continuous rate infusion)
 - Noradrenaline 0.1-2 µg/kg/min als CRI
 - Vasopressine 0.5-5 mU/kg/min als CRI

Antibiotica

- Antibiotica zijn niet standaard aangeraden in de behandeling van acute pancreatitis aangezien het meestal een steriele ontsteking betreft
- Antibiotica zijn alleen aangewezen in gevallen waarbij infectie (bv. abces pancreas of geïnfecteerd necrotisch weefsel, opklimmende infectie via pancreasafvoergang) aanwezig is en/of als de bevindingen op hematologie suggestief zijn voor sepsis of waar een bijkomende ziekte aanwezig (bv. aspiratiepneumonie, bacteriële cholangitis, ..) waarvoor antibiotica nodig zijn

Corticosteroiden

- Recente studies waarbij glucocorticoïden gebruikt werden aan anti-inflammatoire dosissen bij honden met een acute pancreatitis toonden een betere uitkomst in de honden die een
- Indien bijkomende ziektes aanwezig zijn zoals inflammatoire enteropathie en steriele cholangitis kunnen corticosteroiden wel overwogen worden

Respiratoire complicaties

- Tachypnee en dyspnee zijn veel voorkomende complicaties in katten met acute pancreatitis en kan het gevolg zijn van pleurale effusie of pulmonair oedeem secundair aan acute longschade, acuut respiratoir distress syndroom, volume overload, congestief hartfalen, aspiratie pneumonie, pulmonaire thromboembolie, pijn of een combinatie van al deze
- Radiografie en/of echografie van de thorax kan leiden tot rappe diagnostiek
- Indien pleurale effusie aanwezig is, is thoracocenteses met analyse van het vocht aangeraden, waarbij het cruciaal is om snel een onderscheid te maken tussen pleurale effusie secundair aan pancreatitis versus pleurale effusie secundair aan congestief hartfalen zodat de therapie kan aangepast worden (vloeistoftherapie aanpassen en al dan niet diuretica opstarten in geval van congestief hartfalen)

Prognose van acute pancreatitis bij de kat

- Gebaseerd op 4 klinische studies is het sterftepercentage van katten met acute pancreatitis geschat op 9-41%
- Katten met milde tot matige pancreatitis hebben over het algemeen een goede prognose
- Katten met ernstige pancreatitis, met complicaties of met bijkomende aandoeningen hebben over het algemeen een slechte prognose
- Geïoniseerde hypocalcemie, hypoglycemie en azotemie zijn allen geassocieerd met een slechte prognose

Referentie

Forman MA et al. ACVIM consensus statement on pancreatitis in cats. J Vet Intern Med 2021;35(2):703-723